

Olav Skinnes
Fylkesråd
Viken Fylkeskommune

Sendt inn til postmottak

Oslo, 04.03 2021

Deres ref: 109296/2021 - 2021/24418

SVAR TIL KOMMENTAR OM MVA-OVERFØRING AV OFFENTLIG INFRASTRUKTUR

Norsk Eiendom takker for et kortfattet svar på vår henvendelse om Fylkesrådets behandling av MVA-overføring av offentlig infrastruktur.

Vi har åpenbart ulik forståelse av overordnede lover og rammeverk, og ulik erfaring for hvordan dette benyttes i forvaltning av offentlig sektor. Vi ser imidlertid nytten i at alle sider blir grundig belyst, slik at politikerne kan treffe et opplyst vedtak.

Norsk Eiendom er enig frem til forståelsen av MVA-kompensasjonslovens § 5 - "Det totale beløp som kompenseres etter § 3 skal som hovedregel finansieres gjennom reduksjon i overføringene til kommunene og fylkeskommunene". Denne justeringen ble foretatt i to omganger ved innføring av loven (i 2004 og 2006), for å forsikre seg om at ingen kommuner eller fylkeskommuner ble skadelidende ved innføring av loven. Etter 2006 har ordningen blitt finansiert gjennom Statskassens frie midler, og ikke vært gjenstand for omdisponering av midler øremerket offentlig sektor.

Vi leser i [St.prp. nr. 1 \(2003-2004\), 4.2.1.](#)

«Siden ordningen medfører at kommunesektoren får kompensert merverdiavgift på alle anskaffelser, vil det redusere kommunesektorens utgifter betydelig. Det er lagt opp til at ordningen finansieres av kommunesektoren selv. Ordningen blir finansiert gjennom en engangsreduksjon i kommunenes frie inntekter. Eventuell økt kompensasjon i fremtiden som følge av økt kjøp av merverdiavgiftspliktige varer og tjenester i kommunesektoren finansieres gjennom økte merverdiavgiftsinntekter.

Reduksjonen i kommunenes frie inntekter bør fastsettes slik at ordningen i minst mulig grad påvirker de totale økonomiske rammene i kommunesektoren. Finansdepartementet har i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet beregnet betalt merverdiavgift for ikke-avgiftspliktig kommunal virksomhet til om lag 9 mrd. kroner i 2004 (omfatter ikke virksomheter som berøres av forvaltningsreformer). Dagens begrensede ordning utgjør drøyt 1,6 mrd. kroner. Netto blir kommunenes frie inntekter trukket med knapt 7,4 mrd. kroner. Det samlede omfanget av ordningen er usikkert.

Departementet vil derfor vurdere størrelsen på trekket på nytt når det foreligger en oversikt over samlede kompensasjonsutbetalinger for 2004. Dette vil skje i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005.

Det er et mål at ordningen i minst mulig grad skaper omfordelinger mellom kommunene. For at ordningen skal fungere etter hensikten, må imidlertid den enkelte kommunes bidrag til finansieringen være uavhengig av hva kommunen mottar i kompensasjon ...»

Dersom en kommune eller fylkeskommune søker kompensasjon om mer MVA enn hva man selv har innbetalt, viser dette lovgiver at loven fungerer etter sin hensikt. Dette viser at økonomisk aktivitet som følger av offentlig tjenesteproduksjon ikke belastes MVA. Noe som også understrekes av Staten, når de prosederer i Høyesterett før Avinor-dommen (2017).

I Avinor-dommen blir også bruk av justeringsrett vektlagt ved domsavsigelse. Både Staten og Høyesterett uttaler her at justeringsrett er en ordning de mener at fylkeskommunene og kommunene både kan og skal bruke. Fra Avinor-dommen:

“kommuner og fylkeskommuner får kompensasjon for inngående merverdiavgift etter reglene i merverdiavgiftskompensasjonsloven. Det innebærer at ved overføring av infrastrukturtiltak til kommuner og fylkeskommuner vil det kunne inngås avtaler om overføring av justeringsforpliktelse eller justeringsrett etter [merverdiavgiftsloven § 9-3](#).”

Norsk Eiendom stiller seg derfor uforstående til at Viken Fylkeskommune nå ønsker en praksis som er i strid med lovens intensjoner, og med bakgrunn i en lovforståelse på tvers av lovgivers hensikt.

Når det gjelder deres synspunkter om hvorvidt vedtak etter plan- og bygningsloven ikke er uttrykk for politisk prioritering, så er disse synspunktene i strid med plan- og bygningslovens hensikt. Satt på spissen kan man si at alle utbygginger er et resultat av politiske prioriteringer gjort i Fylkesplan, Kommuneplan og reguleringsplaner.

Det kan være at infrastrukturtiltakene regulert i privat plan ikke inngår i en politisk prioritering av fylkets eller kommunens infrastrukturprosjekter, men de er likefult resultat av en politisk prioritering knyttet til lokalisering, omfang og kvalitetsnivå på det enkelte infrastrukturelement.

Hvis en utbygging innebærer at en fylkesvei må flyttes, kunne alternative politiske prioriteringer vært å avvise planforslaget i sin helhet eller å kreve redusert omfang for utbyggingen slik at fylkesveien ikke må flyttes. At fylkesveien i dette eksempelet må flyttes, er dette en politisk prioritering.

Avslutningsvis vil Norsk Eiendom påpeke at Viken er et stort fylke, og hvor utbyggere i større deler av fylket står for prosjekter med relativt stram utbyggingsøkonomi. De er en reell risiko for at et større antall av disse prosjektene ikke vil la seg bygge ut, dersom man ikke tillater en form for MVA-kompensasjon ved finansiering av offentlig infrastruktur. I disse tilfellene vil Viken Fylkeskommunes varslede praktisering av justeringsreglene innebære at man ikke oppnår den politisk ønskede utviklingen i de ulike kommunene.

Oppsummert: Viken Fylkesråds vedtak ser ut til å være basert på en misforståelse av hvordan § 5 i MVA-kompensasjonsloven er praktisert og er ment å praktiseres.

Norsk Eiendom ser at andre fylkeskommuner og kommuner har fattet vedtak tilknyttet tilsvarende sakskompleks, men med andre konklusjoner enn Viken. Alle har de åpnet for en fortsatt bruk av infrastrukturmodeller i en eller annen form.

Norsk Eiendom vil derfor foreslå at Viken Fylkeskommune studerer saksfremlegg og vedtak i tilsvarende saker i fylkeskommunene Agder, Vestfold og Telemark, Innlandet og Oslo, før saken overleveres til Fylkestinget i Viken.

Vi vil derfor be om at saken i Fylkestinget utsettes, slik at administrasjonen i Viken Fylkeskommune kan fremlegge et mer nyansert grunnlag til beslutning.

Vidar Aa. Fiskum

Fagsjef bransjeutvikling

Norsk Eiendom